

cityvibes

#15

μηνιαίο περιοδικό για τις τέχνες και τον πολιτισμό

Τεύχος Πtv-Πav

City Vibes

& European Music Day

Οι καλοί, οι κακοί και οι άσχημοι του Θανάση Χειμωνά

Ο Θανάσης Χειμωνάς γεννήθηκε το 1971 στην Αθήνα και είναι συγγραφέας. Σπούδασε Φιλολογία και Κινηματογράφο στο Πανεπιστήμιο του Στρασβούργου και Δημοσιογραφία στο Λονδίνο. Έχει εκδώσει έξι μυθιστορήματα και το έβδομο του, «Ζούμε τις τελευταίες μας μέρες», θα κυκλοφορήσει τον Ιανουάριο. Έχει εργαστεί ως αθλητικός συντάκτης στα «Νέα» ενώ άρθρα του έχουν κατά καιρούς δημοσιευτεί σε περιοδικά, εφημερίδες και στο ίντερνετ.

Θυμάμαι με νοσταλγία τον παλιό καλό καιρό, τότε που δέρναμε (sic) τα σκυλιά με τα λουκάνικα, τότε που όλα ήταν τόσο διάφανα και ξεκάθαρα... Τότε που το άσπρο και το μαύρο απείχαν έτη φωτός μεταξύ τους, που ξέραμε με σιγουριά ποιοι ήταν οι καλοί και ποιοι οι κακοί.

Βασικά, μιλάω για πολιτική. Για έναν άνθρωπο του οποίου η οικογένεια ψήφισε ΚΚΕ Εσωτερικού, όπως η αφεντιά μου, οι «καλοί» ήταν οι αριστεροί, οι «κακοί» οι δεξιοί. Προφανώς, για πολλούς άλλους θα ίσχυε το ανάποδο. Γενικά πάντως, τους «έκοβες» αμέσως. Έβλεπες π.χ. έναν τύπο που ήταν συντηρητικός, επικαλούταν συχνά τα Θεία, ήταν βρε παιδί μου «Πατρίς, θρησκεία, οικογένεια». Ο τύπος αυτός ήταν δεξιός.

Έβλεπες έναν άλλο. Πιο «χύμα» αυτός. Ανοιχτόμυαλος, άθεος, διεθμιστής. Είχαμε σαφέστατα να κάνουμε με έναν αριστερό.

Αυτά, τότε. Σήμερα, στην Ελλάδα του 2013, οι καλοί και οι κακοί έχουν γίνει μαλλιά-κουβάρια. Μιλάς με κάποιον, τον γνωρίζεις αρκετούτσικο καιρό, εξετάζεις σχολαστικά το προφίλ του στο Facebook (το οποίο φυσικά δεν υπήρχε τον παλιό καλό καιρό) και άκρη δεν βγάζεις. Η θρησκοληψία συνυπάρχει με τον μαρξισμό. Ο Ερνέστο «Τσε» Γκεβάρα με τον Αθανάσιο Διάκο. Η προοδευτική σκέψη με την λατρεία της Μάργκαρετ (μπρρρ) Θάτσερ.

Τι έχει συμβεί; Για μένα, το κακό ξεκίνησε με την κατάρρευση του λεγόμενου ανατολικού μπλοκ, στα τέλη της δεκαετίας του '80. Ένα μεγάλο κομμάτι των αριστερών της χώρας μας βίωσε ένα ισχυρό υπαρξιακό πρόβλημα. Έπρεπε κάπου να «κολλήσουν», κάπου να «ενταχθούν».

Ακολούθησε η έξαρση του εθνικισμού και της θρησκοληψίας των 90's, με το «σκοπιανό», τους «αδερφούς» και «ορθόδοξους» Σέρβους, τις λαοσυναξίες του «Μακαριστού». Σα να μην έφταναν όλα αυτά, ήρθε και η μανιαχίστικη διαμάχη «Μνημόνιο- Αντιμνημόνιο» και έδεσε το γλυκό...

Πολλές φορές πλέον, «αριστεροί» και «δεξιοί» δεν ξεχωρίζουν. Υπάρχει όμως και κάτι παρήγορο: Αμέσως καταλαβαίνεις τον φανατικό. Και, συνήθως, προλαβαίνεις να τρέξεις γρήγορα μακριά. Συνήθως...

Ελεύθερα πιασίματα

Πολλές φορές πλέον, «αριστεροί» και «δεξιοί» δεν ξεχωρίζουν. Υπάρχει όμως και κάτι παρήγορο: Αμέσως καταλαβαίνεις τον φανατικό. Και, συνήθως, προλαβαίνεις να τρέξεις γρήγορα μακριά. Συνήθως...

Ο πολιτισμολόγος

Η ΘΕΥΝΣΗ
ΤΗΣ ΦΩΤΟΣΚΙΑΣΗΣ

του Ιάσωνα Κουτούφαρη-Μαλανδρινού

Ο Ιάσωνας γεννήθηκε στην Αθήνα το 1992 και φοιτά στη Νομική. Ενδιαφέρεται για την πολιτική, την ιστορία, τη φιλοσοφία. Έχει δημοσιεύσει άρθρα του στο Νομικό Παλιό και συνεργάζεται με τη Νομική Επιθεώρηση. Είναι συνεκδότης και αρχισυντάκτης του πολιτικού και φιλοσοφικού περιοδικού «Αρχαιοθραύστης» (<http://arxaiothraustis.blogspot.gr>)

Συνηθίζουμε να χρησιμοποιούμε αντιθετικούς ποιοτικούς χαρακτηρισμούς στον καθημερινό μας λόγο (αληθές-ψευδές, καλό-κακό, όμορφο-άσχημο)• η εποχή άλλωστε «είναι πολωμένη». Κι όμως: μέχρι που φτάνει η αντίθεση, πόσο βαθιά είναι η πόλωση; Ας παρατηρήσουμε καλύτερα. Οι εν χρήσει πολεμοχαρείς εκφράσεις έχουν συχνά πολύ λιγότερο απειλητικό περιεχόμενο απ' ό,τι φαίνεται αρχικά. Το «άσπρο-μαύρο» που θεωρούμε ότι χαρακτηρίζει τις αντιδράσεις μας σχεδόν πάντα τήκεται σε ένα παμφάγο καλούπι ανθρωπισμού και/ή νομομοφροσύνης. Είμαστε έτοιμοι να αγωνιστούμε για τα εργατικά μας δικαιώματα, αλλά

όχι και να σφάζουμε τους καπιταλιστές. Διακρύνουμε τον αγώνα κατά του φασισμού, αλλά σεβόμαστε τα είδωλα που επιτρέπουν την άνοδό του. Εγκαταλείπουμε με μεγάλη ευκολία την εξυπρέτηση του -κατά την γνώμη μας- αγαθού, επειδή ο αντίπαλος «άνθρωπος είναι κι αυτός» ή διότι δεν πρέπει να «προσβάλλουμε τους θεσμούς».

Σήμερα λοιπόν οι αντιθέσεις μοιάζουν να χάνουν το νόημά τους. Μιά παθολογική δυσπιστία σκεπάζει τις οντολογικές μας ανησυχίες. Το πολιτικό και ηθικό μας αισθητήριο βουλιάζει στην απάθεια της σπασμοδικής άμυνας. Αρνούμαστε στην ανακύκλωση ανόητων υπερβολών και χονδροειδών μινιμαλισμών. Επιλέγουμε μεταξύ αντιθέτων που ξεπηδούν από την ίδια πηγή.

«Αλλά», θα πει κάποιος, «τι να κάνουμε, αφού αυτές είναι οι διαθεσμές λύσεις»; Ίσως το ζήτημα να έγκειται όχι τόσο στο τι θα απαντήσουμε, αλλά στο τι θα ρωτήσουμε. Ζούμε στον όμορφο κόσμο των ατομικών δικαιωμάτων και της ηθικής αυτονομίας του ανθρώπου. Κι αυτός ο κόσμος που τάχα προωθεί τον δημοκρατικό διάλογο, είναι ο ίδιος που μας καλεί να επιλύσουμε προβλήματα που δεν έχουμε προκαλέσει, να απαντήσουμε σε ερωτήματα των οποίων τις εναλλακτικές απαντήσεις κάποιος άλλος έχει ορίσει. Μήπως οι ίδιες οι εκλογές του αντιπροσωπευτικού πολιτεύματος δεν βασίζονται σε κλειστά ερωτηματολόγια;

Πρέπει να ξανασκεφτούμε και ίσως να ξεσκεφτούμε -με τα λόγια του Immanuel Wallerstein- αν πρέπει να απαντούμε σε οτιδήποτε μας ρωτούν, αντί να ρωτούμε για οτιδήποτε πρέπει να απαντηθεί. Ποιός αμφιβάλλει ότι η σκέψη μας αναωογονείται μέσα από τις ασυνέχειες, τις διακρίσεις, τον διαφορισμό; Χρειάζεται να επανεφεύρουμε το καλό και το κακό, το αληθές και το ψευδές, το όμορφο και το άσχημο. Και ίσως, σε ένα δεύτερο επίπεδο, χρειάζεται να διασπάσουμε τις ίδιες τις ξεχωριστές ενότητες της ηθικής, της οντολογίας, και της αισθητικής, χρειάζεται να πολεμήσουμε ενάντια σε κάθε κακό και άσχημο ψευδός, και να κερδίσουμε κάθε καλή και όμορφη αλήθεια. «Μά», πετάγεται ένας φρόνιμος σκεπτικιστής, «πώς θα ξέρουμε να τα διακρίνουμε»; Αλλά, το σημαντικό είναι να μάχεται ενάντια στα κακά και άσχημα και την ήτση τους και όμορφες αληθείες, να αισθάνεται την ψυχρότητα και την ήτση τους να πλημμυρίζει την ψυχή σου. Μπορεί να νικήσεις, αλλά ποτέ μην εγκαταλείψεις το πεδίο της μάχης, ποτέ μην αφήσεις το σπαθί σου να σκουριάσει.

Ωστόσο, ο σκεπτικιστής επιμένει: «πώς μπορώ να είμαι σίγουρος ότι μάχομαι»; Παραδέχομαι ότι δεν μπορώ να απαντήσω. Ίσως όμως ένα μικρό τεστ να βοηθήσει. Κοιτάξτε λοιπόν την εικόνα τούτου του άρθρου. Κάποιος θα θαυμάσουν την υπαρκτό ζωγραφική, ίσως ρωτήσουν για τον τεμπερισμό του Caravaggio. Όσοι, όμως, νοιώσετε το δεξί σας χέρι να βαθαίνει από το σπαθί ή την ζωή σας να φεύγει με τις τελευταίες αιμάτινες σταγόνες του κομμένου λαιμού σας, εσείς είστε σε καλό δρόμο.